

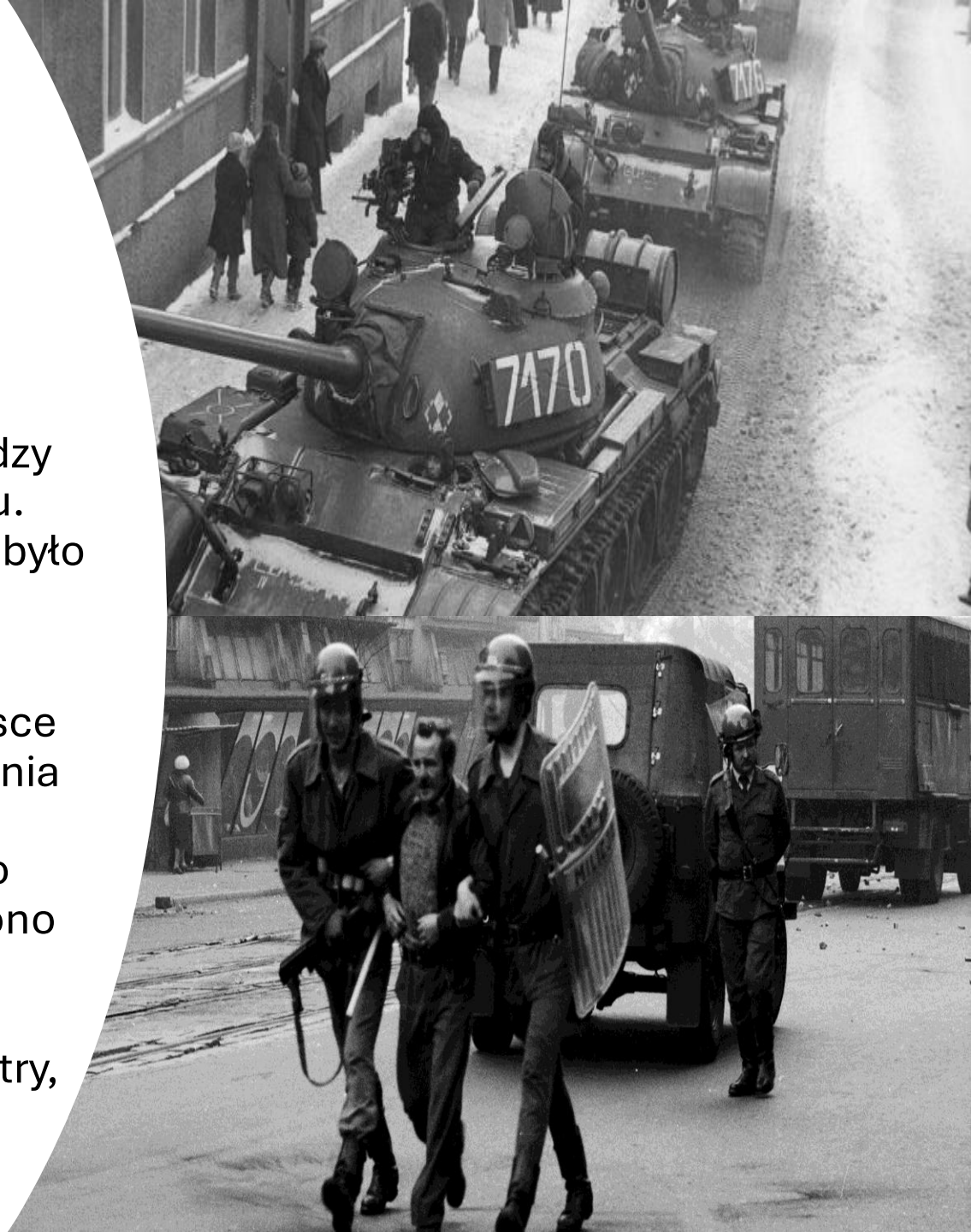
Transformacja ustrojowa z 1989r.

Weronika Ratajczak kl. IIc

Polityka polska w latach 80. XX wieku.

Lata 80 były przepełnione konfliktami i napięciami pomiędzy rządzącą partią komunistyczną a rosnącym ruchem oporu. Kluczowym momentem dla polskiej polityki w tych latach było powstanie w 1980 roku pierwszego niezależnego związku zawodowego Solidarność.

W nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku wprowadzono w Polsce stan wojenny, co doprowadziło do tymczasowego stłumienia działalności Solidarności oraz zaostrzenia represji. Zawieszono prawo do gromadzeń i manifestacji, zakazano działalności organizacji społecznych i związków, zawieszono ukazywanie się prasy (prócz prasy partyjnej i wojskowej), wprowadzono zakaz poruszania się w nocy w miejscach publicznych, zamknięto szkoły, wyższe uczelnie, kina i teatry, wprowadzono kontrolę rozmów telefonicznych oraz aresztowano ok. 10 tys. osób.

Polityka polska w latach 80. XX wieku.

Po wprowadzeniu stanu wojennego wybuchły strajki protestacyjne, np. w Stoczni Gdańskiej, w których domagano się odwołania stanu wojennego oraz uwolnienia aresztowanych osób, co spotkało się z agresją ze strony władz.

Stan wojenny zniesiono 22 lipca 1983 roku.

Obrady Okrągłego Stołu.

6 lutego 1989 roku rozpoczęły się obrady Okrągłego Stołu, w których brały udział władze komunistyczne oraz Komitet Obywatelski przy Przewodniczącym NSZZ Solidarność. Obrady zakończyły się 5 kwietnia tego samego roku podpisaniem porozumienia podsumowującego wszystkie ustalenia. Do najważniejszych postanowień obrad Okrągłego Stołu należy:

- Ponowne zalegalizowanie Solidarności.
- Przywrócenie urzędu prezydenta.
- Powołanie drugiej izby parlamentu – Senatu.

Częściowo wolne wybory parlamentarne.

Wybory do Senatu miały być w pełni demokratyczne, zaś 65% miejsc w Sejmie mieli zająć działacze komunistyczni, a pozostałe 35% miało zostać obsadzone przez demokratycznie wybranych kandydatów z różnych ugrupowań. Wybory parlamentarne odbyły się 4 czerwca 1989 roku, gdzie wszystkie miejsca w Senacie oraz całe 35% miejsc w Sejmie obsadzono kandydatami Solidarności.

Rząd Tadeusza Mazowieckiego.

Tadeusz Mazowiecki został premierem 24 sierpnia 1989 roku – jego rząd był pierwszym niekomunistycznym rządem w Polsce od czasu zakończenia II wojny światowej. Mazowiecki wprowadził w grudniu nowelę konstytucji, która przywracała nazwę Rzeczpospolita Polska, a w herbie państwa orła w koronie. Polskę czekała także transformacja ustrojowa przekształcająca Rzeczpospolitą w demokratyczne państwo prawa z gospodarką wolnorynkową.

Plan Balcerowicza.

To plan reform gospodarczych, który został wprowadzony przez wicepremiera Leszka Balcerowicza, który miał na celu stabilizację ekonomiczną kraju i transformację gospodarki. Nastąpiło uwolnienie cen, złotówka otrzymała sztywny kurs i przeprowadzono reformę podatkową.

Wybory prezydenckie 1990 roku.

We wrześniu 1990 roku prezydent Jaruzelski, którego kadencja powinna trwać do 1994 roku ogłosił rezygnację ze stanowiska. Wprowadzono wtedy nowelizację konstytucji, w której umieszczono zapis o tym, iż wyboru prezydenta dokonuje naród. Na to stanowisko pojawiło się sześciu kandydatów, w tym Lech Wałęsa i Tadeusz Mazowiecki. Po tym jak w pierwszej turze wyborów Mazowiecki przegrał z Stanisławem Tymińskim, poddał się do dymisji. W drugiej turze wyborów wygrał Lech Wałęsa, zdobywając ponad 75% głosów.

Konstytucja III Rzeczypospolitej.

W 1992 roku uchwalono Małą Konstytucję, lecz była ona mało precyzyjna i była powodem sporów kompetencyjnych. Komisja Konstytucyjna Zgromadzenia Narodowego pod przywództwem Aleksandra Kwaśniewskiego przyspieszyła prace nad ustawą i 17 października 1997 roku Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej weszła w życie. Państwo polskie zostało określone jako „demokratyczne państwo prawa”. Władza zwierzchnia miała należeć do narodu, który sprawuje ją poprzez swoich przedstawicieli w Sejmie i Senacie. Parlament o czteroletniej kadencji sprawuje kontrolę nad rządem, a głową państwa jest wybierany w wyborach powszechnych na pięcioletnią kadencję prezydent, posiadający prawo do reelekcji.

KONSTYTUCJA
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Bibliografia

- Podręcznik „Historia i teraźniejszość 2” Izabella Modzelewska-Rysak, Leszek Rysak, Karol Wilczyński, Adam Cisek, Marian Buczyński, Tomasz Grochowski, Witold Pelczar. (dostęp z dnia 27.05.2024r.)
- [Okragły Stół \(Polska\) – Wikipedia, wolna encyklopedia](#) (dostęp z dnia 27.05.2024r.)
- ["Okragły stół". Najważniejsze fakty, daty i nazwiska | TwojaHistoria.pl](#) (dostęp z dnia 27.05.2024r.)
- [Transformacja systemowa w Polsce – Wikipedia, wolna encyklopedia](#) (dostęp z dnia 27.05.2024r.)
- Zdjęcia:
- <https://muzhp.pl/uploads/thumbs/2023-05/64747a548dde4697077276.jpg>
- <http://11listopada1918.pl/sites/default/files/strajk%201980.jpg>
- https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9b/T-55A_Martial_law_Poland.jpg
- <https://img.dorzeczy.pl/img/szczecin-121981-stan-wojenny/09/e2/c9b1930166a7751493bbc7e9b22e.jpeg>
- <https://www.intro.media/artykuly/30-lat-okraglego-stolu-czesc-ii-kontrowersje>
- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fpolskieradio.pl%2F39%2F156%2Fartykul%2F2290125%2C35-lat-temu-zakonczyly-sie-obrady-okraglego-stolu&psig=AOvWaw2DhwS9qYkZYkn15zqTWZl&ust=1716914592512000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBiQjRxqFwoTCJC20LSjroYDFQAAAAAdAAAAABAJ>
- <https://ckziu.radom.pl/wp-content/uploads/2020/06/Solidarnosc.jpg>

Bibliografia

- [I.https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/100851,Wybory-4-czerwca-1989-Kleska-komuny-i-triumf-Solidarnosci.html#](https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/100851,Wybory-4-czerwca-1989-Kleska-komuny-i-triumf-Solidarnosci.html#)
- <https://ocdn.eu/pulscms-transforms/1/iqYk9kuTURBXy80ODlhZjBkYy00N2VkLTQwMzAtYTOxMS01NDdmNDQxM2Q4NWUuanBlZ5GVAs0DJODDw94AAaEwBQ>
- <https://bi.im-g.pl/im/51/b4/17/z24858449IH,12-wrzesnia-1989-r--Sejm-zatwierdza-rzad-Tadeusza-.jpg>
- https://dzieje.pl/sites/default/files/styles/open_article_750x0_/public/201912/Leszek_Balcerowicz_0.jpg?itok=KCUT-o7O
- https://dzieje.pl/sites/default/files/styles/open_article_750x0_/public/201611/walesa_1990_0.jpg?itok=RsZ-8Qj9
- https://dzieje.pl/sites/default/files/styles/open_article_750x0_/public/201611/walesa_1990_0.jpg?itok=RsZ-8Qj9
- https://histmag.org/grafika/thumbsold/konstytucja2_300x424_thb_58392.jpg
- <https://pl.pinterest.com/pin/563018697468887/>

